† **GALACTION**,

EPISCOPUL ALEXANDRIEI ŞI TELEORMANULUI

PASTORALĂ LA SĂRBĂTOAREA ÎNVIERII DOMNULUI

Editura CARTEA ORTODOXĂ

Alexandria, 2018

ISBN 978-606-529-353-3

Această pastorală se va citi în toate bisericile parohiale şi în Sfintele Mânăstiri în ziua Praznicului Învierii Domnului nostru Iisus Hristos.

† GALACTION

DIN MILA LUI DUMNEZEU, EPISCOP AL SFINTEI EPISCOPII A ALEXANDRIEI ŞI TELEORMANULUI

TUTUROR DREPTCREDINCIOŞILOR CREŞTINI, CINULUI MONAHAL, PREA CUCERNICILOR ŞI PREA CUVIOŞILOR PĂRINŢI DIN ACEASTĂ SFÂNTĂ ŞI DE DUMNEZEU PĂZITĂ EPISCOPIE, HAR ŞI PACE DE LA HRISTOS DOMNUL CEL ÎNVIAT, IAR DE LA NOI PĂRINTEASCĂ ÎMBRĂŢIŞARE ŞI ARHIEREASCĂ BINECUVÂNTARE

„Prin crucea Ta, Hristoase Mântuitorule, puterea morţii s-a dezlegat şi înşelăciunea diavolului s-a surpat, iar neamul omenesc, prin credinţă fiind mântuit, cântare Ţie totdeauna aduce."

(Stihirile Învierii, glasul al 3-lea)

Iubiţii noştri fii duhovniceşti,

Hristos a înviat!

Sărbătoarea Sfintelor Paşti aprinde în sufletele noastre văpaia unor simţăminte de nespusă bucurie. Izvorul acestei bucurii nu-şi are temeiul în *„înţelepciunea omenească, ci în*

adeverirea Duhului și a puterii" [1] lui Dumnezeu care a rupt pecețile şi a prăvălit piatra de la ușa mormântului, care a dat viață Celui răstignit şi a culcat la pământ pe străjerii al căror sutaş mărturisise pe dealul Golgotei: *„Cu adevărat, Fiul lui Dumnezeu a fost Acesta!"* [2]

Prăznuind Învierea Mântuitorului Hristos, se cuvine să mulțumim lui Dumnezeu pentru nemărginita Sa Iubire, Iubire pentru noi Răstignită şi Înviată. Să mulțumim și să dăm slavă, deoarece noi, astăzi, nu doar sărbătorim *„aleasă și sfântă zi, praznic al praznicelor și sărbătoare a sărbătorilor"*, ci trăim cu adevărat taina mântuirii, trăim prezența lui Hristos Cel Înviat în sufletele noastre. De aceea, prăznuirea Sfintelor Paşti nu poate fi sărbătorită doar ca un eveniment social și istoric, deși covârşeşte prin măreție şi strălucire întreaga istorie a omenirii, ci ca unul existențial, care ne cheamă şi pe noi să ne împărtăşim din harul Învierii.

Învierea Domnului, deși a avut loc în timp, acum aproape două milenii, este un eveniment contemporan cu noi şi cu veșnicia. Ea este săvârșită *„o dată pentru totdeauna"* şi se imprimă în istorie ca izvor de viață și de nemurire. *„El a intrat o dată pentru totdeauna în Sfânta Sfintelor nu cu sânge de țapi și de viței, ci cu Însuși sângele Său, și a dobândit o veșnică răscumpărare."* [3] Unicitatea arhieriei lui Hristos vine din consistența jertfei Sale. El nu aduce jertfă ceva străin de Sine şi înlocuitor, ci pe Sine Însuşi Se jertfeşte pentru viața lumii: *„Căci El a făcut aceasta o dată pentru totdeauna, aducându-Se jertfă pe Sine Însuși."* [4] Iar valoarea inestimabilă a jertfei, ca act

1. I Corinteni II, 4;
2. Matei XXVII, 54;
3. Evrei IX, 12;
4. Evrei VII, 27;

de iubire supremă, rezidă din faptul că este făcută de bunăvoie: *„Pentru aceasta Mă iubeşte Tatăl, fiindcă Eu îmi pun sufletul, ca iarăşi să-l iau. Nimeni nu-l ia de la Mine, ci Eu de la Mine Însumi îl pun. Putere am Eu ca să-l pun şi putere am iarăşi să-l iau."* [5]

Hristos Domnul a murit o dată pe Cruce, dar a înviat pentru totdeauna. De aceea, Învierea Sa este actuală, permanentă şi veşnică, aparţinând fiecărei zile. Fiecare dintre noi Îl poate astfel cunoaşte personal şi, prin credinţă, se poate împărtăşi de lumina Învierii, făcându-se părtaş *„dumnezeieştii firi"*. În Hristos, viaţa omului poate mereu să înceapă din nou, oricât de împovărată ar fi de păcat. În lumina veşniciei Jertfei şi Învierii Fiului lui Dumnezeu cei credincioşi îi pot totdeauna dărui viaţa lui Hristos, aşa încât El să o reaşeze, curată şi eliberată de povara păcatului, pe drumul către împărăţia lui Dumnezeu.

Însă, cum am putea fi sensibilizaţi noi, creştinii de astăzi, de faptul că, datorită Învierii, trăim deja un timp al pregustării Împărăţiei lui Dumnezeu, un timp în care simţim deja adierea veşniciei? Un prim fapt ar fi acela de a conştientiza necesitatea ca noi să ne facem părtaşi la mântuirea care a fost dobândită în Hristos. Apoi, să înţelegem că Hristos este prezent în viaţa noastră şi ne ajută, dar şi să conştientizăm că El este Cel care biruieşte, omul fiind doar vasul prin care Dumnezeu lucrează.

Prin Învierea Sa din morţi, Mântuitorul Hristos nu este un simplu izbăvitor al oamenilor Care, după eliberarea din păcat şi din moarte, îi lasă singuri, încredinţându-le doar învăţătura Lui cea dreaptă. Hristos oferă pentru cei ce cred în El un nou mod de viaţă, în care mântuirea devine un fapt concret, împlinit numai în Sfânta Biserică. Viaţa omului în Biserică devine o

---

5. Ioan X, 17-18;

succesiune de morți și învieri spirituale, prin curățire de patimi și prin întoarcerea la Dumnezeu. Timpul Bisericii este un timp al lui Hristos extins în lume, timpul prezenței Sale, al Crucii și al Învierii, un timp al pocăinței în care trebuie să ne întoarcem în Vinerea cea Mare, a durerilor, pentru a primi Bucuria din Duminica Învierii.

Cel mai adesea noi ne dorim doar bucuria, fără a înțelege că pentru a ajunge la ea trebuie să ne asumăm *„Crucea"*. Ne-am dori asemenea ucenicilor Lui, să stăm de-a dreapta și de-a stânga Lui în slava Împărăției Sale. Ne-am dori un Dumnezeu care să ne rezolve, ca prin minune, toate greutățile vieții noastre, să ne ridice din incertitudinea și fragilitatea noastră. Suntem mult mai fericiți cu Dumnezeul nostru din ceruri decât cu Cel răstignit pe cruce și poate, la vreme de ispită, ne și lepădăm de El zicând ca și Sfântul Apostol Petru: *„Nu-L cunosc pe omul acesta."* [6] Hristos, însă, nu ne-a făgăduit o viață pașnică pe pământ, ci una a încercărilor: *„... Vine ceasul când tot cel ce vă va ucide pe voi va crede că aduce închinare lui Dumnezeu."* [7] Hristos a biruit moartea! Dar noi vrem doar viața veșnică, nu și Crucea!

Sărbătoarea Sfintelor Paști este pentru noi o chemare la înțelegerea că Taina Învierii poate fi trăită de fiecare creștin numai dacă trăiește și durerea Crucii. Pentru a învia din nou, trebuie să murim. Să murim față de egoismul nostru, să murim față de temerile noastre, să murim față de tot ceea ce face ca lumea să fie atât de rece, atât de săracă, atât de crudă. Să murim păcatelor pentru ca sufletele noastre să poată descoperi izvorul Vieții.

---

6. Matei XXVI, 72;
7. Ioan XVI, 2;

De aceea, nu este alt prilej mai potrivit de a face un nou început vieții noastre decât Ziua de astăzi - Ziua Sfântă a Învierii, care aduce în mijlocul vieții noastre pe Cel care, prin omorârea morții și sfărâmarea iadului, ne cheamă la o *„altă viață”*, făgăduind să fie cu noi, mai cu adevărat, până la sfârșitul veacului.

În acest sens ne spune Sfântul Apostol Pavel: *„Așa și voi, socotiți că sunteți morți păcatului, dar vii pentru Dumnezeu, în Hristos Iisus, Domnul nostru”* [8], căci *„dacă am murit împreună cu Hristos, credem că vom și viețui împreună cu El”* [9] și *„precum Hristos a înviat din morți, prin slava Tatălui, așa și noi să umblăm întru înnoirea vieții.”* [10] Tot astfel glăsuiește și cântarea Sfintei Biserici: *„Ieri m-am îngropat împreună cu Tine, Hristoase; astăzi mă ridic împreună cu Tine, Cel ce ai înviat... Însuți împreună mă preamărește, Mântuitorule, în împărăția Ta.”* [11]

„Dacă ați înviat împreună cu Hristos, căutați cele de sus”, ne învață iarăși Sfântul Apostol Pavel; *„Cugetați cele de sus, nu cele de pe pământ; căci voi ați murit, iar viața voastră este ascunsă cu Hristos întru Dumnezeu”*. [12]

„Drept aceea, omorâți mădularele voastre, cele pământești; desfrânarea, necurăția, patima, pofta rea și lăcomia...lepădați... mânia, răutatea, defăimarea, cuvântul de rușine din gura voastră. Nu vă mințiți unul pe altul, fiindcă v-ați dezbrăcat de omul cel vechi, dimpreună cu faptele lui și v-ați îmbrăcat cu cel nou care se înnoiește, spre deplină cunoștință, după

---

8. Romani VI, 11;
9. Romani VI, 8;
10. Romani VI, 4;
11. *Utrenia Învierii, Cântarea a 3-a;*
12. Coloseni III, 1-3;

chipul Celui ce l-a zidit." [13] *„Îmbrăcaţi-vă, dar, ca aleşi ai lui Dumnezeu, sfinţi şi prea iubiţi cu milostivirile îndurării, cu bunătate, cu smerenie, cu blândeţe, cu îndelungă-răbdare. ... Iar peste toate acestea, îmbrăcaţi-vă întru dragoste, care este legătura desăvârşirii."* [14]

Aşadar înţelegem că Taina Sfintei Învieri, a Paştilor, Taina mântuirii noastre, constă în a trece de la moarte la viaţă, în a păşi permanent spre o viaţă nouă, dăruind şi primind iubire, în Hristos şi cu Hristos. Viaţa veşnică este, de fapt, tocmai această unire cu Hristos, iar moartea veşnică este refuzul conştient de a-L iubi, deşi a murit şi a Înviat pentru noi.

Iubiţi fii ai Învierii Domnului,

În învăţătura creştină, moartea şi Învierea Mântuitorului au o importanţă covârşitoare, iar valoarea lor nu este simbolică sau relativă, ci reală şi esenţială creştinismului, căci fac din acesta nu o istorie a unei religii, ci istoria reală, faptică şi propriu-zisă a mântuirii neamului omenesc. De aceea, pe lângă caracterul sublim, ca învăţătură revelată, creştinismul este o realitate a naşterii, vieţii, morţii şi Învierii Mântuitorului Hristos. Pentru a înţelege această operă de mântuire este necesar să înţelegem moartea Lui pe cruce, deoarece dumnezeiasca Sa învăţătură devine valabilă numai în lumina Jertfei Sale. A crede în Hristos înseamnă a simţi durerea şi a cunoaşte preţul de suferinţă şi de iubire cu care ne-a mântuit pe cruce. Crucea este momentul culminant al iubirii Lui faţă de oameni, momen-

13. Coloseni III, 5, 8, 10;
14. Coloseni III, 12,14;

tul predării şi dăruirii Lui pentru noi, iar Învierea Sa este puterea şi biruinţa asupra morţii şi garanţia învierii noastre.

Învierea Mântuitorului nu a schimbat caracterul ontologic al morţii, ci înţelegerea acesteia. Nu a schimbat firea omenirii, ci soarta ei, oferindu-i calea spre îndumnezeire. Astfel moartea însăşi, ca final al vieţii pământeşti, devine uşă, se preschimbă în început al învierii.

La aceste adevăruri a cugetat şi Sfântul Atanasie cel Mare, neobosit apărător al Ortodoxiei, care ne grăieşte astfel: *„Despre faptul că moartea a fost nimicită şi crucea a adus biruinţă asupra ei şi că ea nu mai are putere, ci este ea însăşi moartă cu adevărat, ne dă o dovadă şi un temei vădit de credinţă şi aceea că toţi ucenicii Lui au dispreţuit-o şi toţi pornesc spre ea şi nu se mai tem de ea, ci o calcă în picioare, ca moartă, prin semnul Crucii şi prin credinţa în Hristos. Odinioară, înainte de a fi avut loc venirea dumnezeiască a Mântuitorului, toţi jeleau pe cei ce mureau ca pe unii ce se stricau. Dar acum, după ce Hristos şi-a înviat trupul, moartea nu mai e înfricoşătoare, ci toţi cei ce cred în Hristos o calcă în picioare ca pe ceva de nimic şi aleg mai degrabă să moară, decât să se lepede de credinţa în Hristos. Căci ştiu că murind nu se pierd, ci se fac vii şi nestricăcioşi prin înviere."* [15]

Această bucurie şi tărie de a muri pentru Hristos este cea a Sfinţilor Mucenici, care au înţeles şi au crezut cu toată fiinţa lor că în Crucea lui Hristos este puterea pentru înviere şi viaţa de veci. Această înţelegere l-a făcut pe Sfântul Apostol Pavel să exclame: *„Căci pentru mine viaţă este Hristos şi moartea*

---

15. Sfântul Atanasie cel Mare, *Tratat despre Întruparea Cuvântului*, Editura IBMO, Bucureşti, 2010, p. 181;

un câștig." [16] Aceasta este starea în care cei credincioși pot trăi Taina Învierii încă din viața aceasta și, prin ea, transcend moartea și stricăciunea legate de lumea văzută.

Despre felul în care Taina Învierii se petrece pururea în chip duhovnicesc în sufletele celor care, lepădând deșertăciunea lumii acesteia, prin pocăință și smerenie se fac urmași ai mântuitoarelor patimi ale Domnului, ne învață și Sfântul Simeon Noul Teolog prin aceste cuvinte: *„Hristos Dumnezeul nostru, după ce a fost spânzurat pe cruce și a pironit pe ea păcatul lumii și a gustat moartea, S-a pogorât întru cele mai de jos ale iadului. Deci așa cum, urcându-se iarăși din iad, a intrat în neprihănitul Lui trup, de care nu s-a despărțit nicidecum pogorându-Se acolo și îndată a înviat din morți, iar după aceea S-a înălțat la ceruri cu slavă și putere multă, așa și acum, atunci când ieșim din lume și intrăm prin asemănare cu Patimile Domnului în mormântul pocăinței și al smereniei, El Însuși pogorându-Se din ceruri intră ca într-un mormânt în trupul nostru, și, unindu-Se cu sufletele noastre, le învie în chip mărturisit pe ele, care erau moarte, și dă celui ce a înviat astfel împreună cu Hristos putința de a vedea de pe acum Slava Învierii Lui tainice."* [17]

Adevărul acesta este întărit și de Sfântul Teofan Zăvorâtul când spune: *„Viața viitoare este înfățișată ca fiind desprinsă de tot ceea ce este trupesc: acolo nu se vor însura, nici se vor mărita, nu se vor hrăni cu mâncare moartă și însuși trupul pe care îl vor primi va fi duhovnicesc. Și astfel, cel ce trăiește desprins de cele trupești va primi în sine sau va readuce în*

16. Filipeni I, 21;
17. Sfântul Simeon Noul Teolog, *Cateheze - Scrieri II*, ediția a II-a, Editura Deisis, Sibiu, 2003, p. 172;

sine elementele vieții de după înviere. De vei ajunge până acolo ca în tine să moară tot ce este trupesc, vei deveni înviat mai înainte de Învierea cea de obște." [18]

Iubiţi fii sufleteşti,

Patimile, Moartea şi Învierea Mântuitorului s-au încrustat adânc în sufletele noastre de creştini, ca fapte care ne aparţin şi care ne privesc. Acestea au fost săvârşite anume pentru noi. Prin ele sporim duhovniceşte, credem şi simţim ca ucenici ai lui Hristos Cel Înviat, trăim, după cuvântul Apostolului, prin El şi în El. Noi Îl facem părtaş suferinţei, batjocurii şi morţii; El ne face părtaşi iertării, dragostei şi bucuriei.

Constatăm cu tristeţe că, odată cu trecerea vremii, viaţa creştinilor a dobândit înfăţişări noi, virtuţile mucenicilor de altă dată fiind înlocuite cu un creştinism lipsit de consistenţă lăuntrică, un creştinism mai mult de etichetă şi nu de conţinut. A devenit tot mai evidentă nepotrivirea dintre fond şi formă, dintre ceea ce spune creştinul şi ceea ce face, o prăpastie adâncă dintre vorbe şi fapte.

Este un fapt de netăgăduit că în zilele noastre secularizarea omului a luat dimensiuni fără precedent. Omul s-a transformat din persoană în individ, iar popoarele tind să-şi piardă identitatea într-o globalizare a populaţiilor. Mecanicizarea şi tehnologizarea vieţii l-au împins pe om, chip al lui Dumnezeu, spre autosuficienţă şi egoism. Se constată adesea că *„lumea s-a*

18. Sfântul Teofan Zăvorâtul, *Tâlcuiri din Sfânta Scriptură pentru fiecare zi din an*, ediţia a III-a, Editura Sophia, Bucureşti, 2015, p. 73;

înrăit", că *„lumea este rea"*, apropiindu-ne cu durere de expresia ateistă că *„ceilalți sunt iadul"*. În goana după câștig material, bunăstare și confort, omul viețuiește departe de lumina Învierii, căutând un sens al existenței și o împlinire sufletească printre bucurii de-o zi și coșuri de cumpărături umplute din abundență, uitând că de fapt *„toată darea cea bună și tot darul desăvârșit de sus este"* pogorând de la Părintele luminilor. Foarte deslușit ne învață Sfânta Scriptură zicând: *„Deci, nu duceți grijă, spunând: Ce vom mânca, ori ce vom bea, ori cu ce ne vom îmbrăca?"* căci *„știe Tatăl vostru Cel ceresc că aveți nevoie de ele"*. [19] Înainte de Înviere, Mântuitorul satură mulțimea în pustie cu numai cinci pâini și doi pești, iar după Sfânta Înviere, arătându-Se Apostolilor la marea Tiberiadei, nu numai că îi ajută cu puterea Sa dumnezeiască să prindă *„mulțime de pește"*, ci, într-o familiaritate plină de iubire, le și dă să mănânce: *„Deci a venit Iisus și a luat pâinea și le-a dat lor; și, de asemenea, și peștele."* [20] *„Nu numai ei I-au adus darul lor; ci și El le-a dat darul Său, hrana de la El, pregătită în focul dragostei Lui"*. [21] De ce este lumea rea, dacă Dumnezeu pe toate le-a făcut *„bune foarte"*? Din vina noastră, a tuturor!

Întrebându-ne conștiința și cugetul nostru ne dăm seama că nu suntem vrednici de o asemenea Jertfă și de atâta iubire din partea lui Dumnezeu! Depășirea acestei stări a omului contemporan se face doar prin credință curată, prin participare la bucuria Învierii Domnului și prin împlinirea cu râvnă neîmpuținată a poruncilor Sfintei Sale Evanghelii.

„Aștept învierea morților și viața veacului ce va să fie!",

---

19. Matei VI, 31-32;
20. Ioan XXI, 13;
21. Dumitru Stăniloae, *Chipul evanghelic al lui Iisus Hristos*, Editura Basilica a Patriarhiei Române, București, 2016, p. 418;

mărturisim noi la finalul Simbolului de credință. Dar pentru a putea fi părtași la viața veșnică trebuie mai întâi să credem și să-L iubim pe Hristos Domnul, Cel pentru noi Înviat, *„cu toată inima, cu tot sufletul și cu tot cugetul"* nostru. *„Așteptarea"* vieții veacului ce va să fie implică astfel un timp de pregătire, de pocăință. Și Dumnezeu așteaptă de la noi această împărtășire din roadele Învierii. Chiar putem vorbi de un timp al răbdării lui Dumnezeu: *„Iată, Eu stau la ușă și bat; de va auzi cineva glasul Meu și va deschide ușa, voi intra la el și voi cina cu el și el cu Mine."* [22]

Să deschidem larg ușile zăvorâte ale sufletelor noastre și să-L auzim precum oarecând ucenicii Săi, vestindu-ne și nouă *„Pace vouă!"* Și, precum aceia au plecat la propovăduire, urmând porunca Domnului, și noi să stăruim în săvârșirea faptelor bune știind că *„osteneala noastră nu este zadarnică în Domnul".* [23] Să statornicim în viața noastră iertarea și iubirea, încredințați fiind că *„El Și-a pus sufletul Său pentru noi, și noi datori suntem să ne punem sufletele pentru frați"*, căci *„cine nu iubește pe fratele său rămâne în moarte".* [24] Numai astfel ne vom învrednici de *„haină luminată"* și împărtășire binecuvântată în Cămara cea de Taină a Învierii Domnului Hristos.

Primind Lumina Sfintei Învieri în candela sufletelor noastre, să veghem a o păstra nestinsă prin untdelemnul milosteniei și al iubirii jertfelnice față de semeni, trăind și împlinind legea lui Hristos până la vremea cuvenită, când *„vom cina cu El și El cu noi"* în Împărăția lui Dumnezeu.

---

22. Apocalipsa III, 20;
23. I Corinteni XV, 58;
24. I Ioan III, 16, 15.

Împărtăşindu-vă cu dragoste părintească aceste învăţături şi duhovniceşti povăţuiri, avem nădejdea că le veţi sădi în inimi, unde *„crescând, să facă rod însutit"* spre viaţa cea fără de moarte. Vă binecuvântăm şi vă dorim zile îndelungate, cu pace şi sănătate deplină, purtându-vă pururea în rugăciunile Noastre şi adresându-vă biruitoarea şi de mântuire purtătoarea vestire: *Hristos a înviat!*

Al vostru de tot binele doritor şi către Domnul Cel Înviat totdeauna rugător,

† GALACTION

† Galaction

Episcopul Alexandriei şi Teleormanului

Dată în reşedinţa Noastră episcopală din Alexandria
la Praznicul Învierii Domnului nostru Iisus Hristos,
în anul mântuirii 2018.

